«پرنده‌گیر» شهر ۳۷ سال پیش از امروز، ۶۲ درصد از پرندگان بومی دشت ارغوان را به قفس برد

ده‌ها پرنده‌گیر در ۹ بهمن ۱۳۶۷ ش در دشت ارغوان، نزدیک روستای نیلاب، با تور و قفس به شکار پرندگان بومی دشت ارغوان رفتند. گزارش ویژه درباره پیامدهای آن بر زیست‌بوم منطقه و زندگی مردم محلی

به گزارش ویژه‌نامه‌ی «بازتاب شهر» (ایران — ۱۲ دی ۱۴۰۴): در بهمن ماه ۱۳۶۷ ش، دشت ارغوان در استان کوهسار، یکی از پرندگان بومی و مهاجر فراوان منطقه بود. در آن زمان هزاران پرنده‌گیر از روستاها و شهرهای اطراف به دشت ارغوان آمدند و با تور، قفس و تله، پرندگان را برای فروش به بازارهای شهر صید کردند. این گزارش به بررسی پیامدهای آن شکار بر زیست‌بوم دشت، زندگی مردم محلی و سرنوشت پرندگان می‌پردازد.

دشت ارغوان و مسیر مهاجرت پرندگان

دشت ارغوان در مسیر یکی از مهم‌ترین مسیرهای مهاجرت پرندگان در منطقه قرار دارد. هر سال در پاییز و بهار، میلیون‌ها پرنده از سرما به این دشت می‌آمدند تا زمستان را در آن بگذرانند. دریاچه‌ی کوچک نیلاب در مرکز دشت، نیزارها و مزارع برنج اطراف، جای مناسبی برای تغذیه و استراحت پرندگان بود. مردم محلی سال‌ها بود که پرندگان را می‌دیدند و برخی از آنها پرندگان را برای خوراک یا سرگرمی شکار می‌کردند، اما شکار در آن زمان هنوز به صورت گسترده و صنعتی نشده بود.

۱۳۶۷ ش: آغاز شکار گسترده

در سال ۱۳۶۷ ش، چند تاجر از شهرهای دور به روستاهای نیلاب آمدند و به مردم پیشنهاد کردند پرندگان را برای فروش به بازار شهر صید کنند. قیمت هر پرنده کم بود، اما برای مردم فقیر روستا پول زیادی به حساب می‌آمد. در بهمن ماه، ده‌ها پرنده‌گیر با تور بزرگ، قفس و تله به دشت آمدند. گزارش‌ها نشان می‌دهد در یک هفته حدود ۱۲ هزار پرنده از دشت خارج شد. بیشتر پرندگان شکار شده گنجشک، سار، اردک و پرندگان کوچک آبزی بودند.

پیامدهای زیست‌محیطی

کاهش جمعیت پرندگان بومی دشت ارغوان پیامدهای زیادی داشت. پرندگان کوچک حشره‌خوار که کشاورزان برای مبارزه با آفات به آنها نیاز داشتند کم شدند و مزارع برنج با آفات بیشتری روبرو شدند. پرندگان شکاری که از موش‌ها تغذیه می‌کردند نیز کاهش یافتند و موش‌ها در سال بعد رشد کردند. دریاچه‌ی نیلاب بخشی از پرندگان خود را از دست داد و گیاهان آبی در آن کاهش یافتند.

زندگی مردم محلی

برخی از مردم روستاها شکار پرنده را راهی برای درآمد می‌دیدند و برخی دیگر از آن ناراحت بودند. پیرمردان روستا می‌گفتند که پدرانشان هرگز پرندگان را با تور و قفس صید نمی‌کردند و این کار را بی‌احترامی به طبیعت می‌دانستند. زنان روستا نگران بودند که بچه‌هایشان دیگر پرندگان را نبینند و با کتاب و عکس آشنا شوند.

پایان شکار و آغاز حفاظت

در اسفند ۱۳۶۷ ش، گروهی از دانشجویان و کارشناسان از شهر کوهسار به دشت ارغوان آمدند و گزارش دادند که اگر شکار ادامه یابد، دشت ارغوان تا ۵ سال دیگر بخش بزرگی از پرندگان خود را از دست می‌دهد. این گزارش باعث شد فرماندار منطقه دستور ممنوعیت شکار پرنده‌گیر را صادر کند. در فروردین ۱۳۶۸ ش، گروه‌های گشت در دشت مستقر شدند و جلوی شکار گرفته شد. در سال‌های بعد، تعداد پرندگان به تدریج افزایش یافت و دریاچه‌ی نیلاب دوباره پر از پرنده شد.

درس برای امروز

امروز دشت ارغوان دوباره پر از پرنده است و گردشگران زیادی برای دیدن پرندگان به آنجا می‌روند. اما هنوز برخی از پرندگان بومی دشت به اندازه‌ی گذشته نیستند و راه طولانی برای بازگشت جمعیت اصلی در پیش است. گزارش ویژه‌نامه‌ی «بازتاب شهر» نشان می‌دهد که حفاظت از طبیعت وقتی آسان‌تر است که پیش از خراب شدن آغاز شود، نه بعد از آن.

«پرنده‌گیر» شهر ۳۷ سال پیش از امروز، ۶۲ درصد از پرندگان بومی دشت ارغوان را به قفس برد

□ گزارش: هدیه رحمانی

بخش دوم‌ویژه‌نامه‌ی «بازتاب شهر» درباره‌ی شکار بی‌رویه‌ی پرندگان در دشت ارغوان در سال ۱۳۶۷ ش و پیامدهای آن بر زیست‌بوم منطقه و زندگی مردم محلی است. در بخش نخست، گزارشگر ما از روستاهای نیلاب و کهنه‌دشت گزارش داد که چگونه ده‌ها پرنده‌گیر با تور و قفس به دشت آمدند و در یک هفته بیش از ۱۲ هزار پرنده از دشت خارج شد. در این بخش، پیامدهای این شکار بر کشاورزی، دریاچه‌ی نیلاب و زندگی روزانه‌ی مردم بررسی می‌شود.

(ویژه‌نامه‌ی «بازتاب شهر» — بخش دوم)

دشت ارغوان پیش از شکار گسترده

دشت ارغوان در دهه‌ی ۱۳۶۰ ش یکی از مهم‌ترین مسیرهای مهاجرت پرندگان در منطقه بود. هر سال در پاییز و بهار، میلیون‌ها پرنده از سرما به این دشت می‌آمدند تا زمستان را در آن بگذرانند. دریاچه‌ی کوچک نیلاب در مرکز دشت، نیزارها و مزارع برنج اطراف، جای مناسبی برای تغذیه و استراحت پرندگان بود. مردم محلی سال‌ها بود که پرندگان را می‌دیدند و برخی از آنها پرندگان را برای خوراک یا سرگرمی شکار می‌کردند، اما شکار در آن زمان هنوز به صورت گسترده و صنعتی نشده بود.

۱۳۶۷ ش: آغاز شکار گسترده

در سال ۱۳۶۷ ش، چند تاجر از شهرهای دور به روستاهای نیلاب آمدند و به مردم پیشنهاد کردند پرندگان را برای فروش به بازار شهر صید کنند. قیمت هر پرنده کم بود، اما برای مردم فقیر روستا پول زیادی به حساب می‌آمد. در بهمن ماه، ده‌ها پرنده‌گیر با تور بزرگ، قفس و تله به دشت آمدند. گزارش‌ها نشان می‌دهد در یک هفته حدود ۱۲ هزار پرنده از دشت خارج شد. بیشتر پرندگان شکار شده گنجشک، سار، اردک و پرندگان کوچک آبزی بودند.

پیامدهای زیست‌محیطی

کاهش جمعیت پرندگان بومی دشت ارغوان پیامدهای زیادی داشت. پرندگان کوچک حشره‌خوار که کشاورزان برای مبارزه با آفات به آنها نیاز داشتند کم شدند و مزارع برنج با آفات بیشتری روبرو شدند. پرندگان شکاری که از موش‌ها تغذیه می‌کردند نیز کاهش یافتند و موش‌ها در سال بعد رشد کردند. دریاچه‌ی نیلاب بخشی از پرندگان خود را از دست داد و گیاهان آبی در آن کاهش یافتند.

زندگی مردم محلی

برخی از مردم روستاها شکار پرنده را راهی برای درآمد می‌دیدند و برخی دیگر از آن ناراحت بودند. پیرمردان روستا می‌گفتند که پدرانشان هرگز پرندگان را با تور و قفس صید نمی‌کردند و این کار را بی‌احترامی به طبیعت می‌دانستند. زنان روستا نگران بودند که بچه‌هایشان دیگر پرندگان را نبینند و با کتاب و عکس آشنا شوند.

پایان شکار و آغاز حفاظت

در اسفند ۱۳۶۷ ش، گروهی از دانشجویان و کارشناسان از شهر کوهسار به دشت ارغوان آمدند و گزارش دادند که اگر شکار ادامه یابد، دشت ارغوان تا ۵ سال دیگر بخش بزرگی از پرندگان خود را از دست می‌دهد. این گزارش باعث شد فرماندار منطقه دستور ممنوعیت شکار پرنده‌گیر را صادر کند. در فروردین ۱۳۶۸ ش، گروه‌های گشت در دشت مستقر شدند و جلوی شکار گرفته شد. در سال‌های بعد، تعداد پرندگان به تدریج افزایش یافت و دریاچه‌ی نیلاب دوباره پر از پرنده شد.

درس برای امروز

امروز دشت ارغوان دوباره پر از پرنده است و گردشگران زیادی برای دیدن پرندگان به آنجا می‌روند. اما هنوز برخی از پرندگان بومی دشت به اندازه‌ی گذشته نیستند و راه طولانی برای بازگشت جمعیت اصلی در پیش است. گزارش ویژه‌نامه‌ی «بازتاب شهر» نشان می‌دهد که حفاظت از طبیعت وقتی آسان‌تر است که پیش از خراب شدن آغاز شود، نه بعد از آن.

«پرنده‌گیر» شهر ۳۷ سال پیش از امروز، ۶۲ درصد از پرندگان بومی دشت ارغوان را به قفس برد